

*Захарова Н.Ю.,
к.е.н., доцент кафедри управління та адміністрування
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

*Власенко О.О.,
студентка I курсу магістратури спеціальності «Менеджмент»
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання пандемія стала однією з головних причин зниження рівня як глобальної економічної безпеки, так і безпеки функціонування окремих суб'єктів підприємництва.

Малий та середній бізнес відіграє ключову роль в економіці України, забезпечуючи близько 64% доданої вартості, 81,5% зайнятих працівників у суб'єктів господарювання та 37% податкових надходжень. У 2020 році в Україні налічувалось 512 економічно активних суб'єктів великого підприємництва, 17946- середнього, 1955119 – малого, у тому із загальної кількості фізичні особи-підприємці склали 1599755 од.

Як продемонструвала криза пандемії COVID-19, малі та середні підприємства (МСП) виявилися найбільш вразливою частиною економічної бази багатьох країн. Порушення в цьому сегменті мають великі соціальні та економічні наслідки і призводять до втрати нематеріального капіталу, навичок та інноваційного потенціалу.

Цілком зрозуміло, що проблеми малих та середніх підприємств, спричинені пандемічною загрозою, різняться залежно від країни і галузі. Існують значні відмінності у результативності діяльності фірм в залежності від регіонів та секторів економіки.

Одним зі слабких місць економічної безпеки малого та середніх підприємств в пандемічний період виявилася стійкість ланцюгів створення вартості. Багато підприємств зіткнулися з необхідністю впоратися з нестачею поставок спричиненою закритими кордонами та скороченням виробництва. На додаток до утруднення пропозиції, падіння попиту охопило і виробничу частину сектору: ланцюги поставок у багатьох секторах були порушені і, в свою чергу, уповільнили або зовсім зупинили виробництво більшості країн.

Пандемія також актуалізувала питання необхідності більш широкого цифрового доступу та значно прискорила процеси глобальної цифрової трансформації економіки. Криза COVID-19 дуже ясно показала, що занадто багато малих та середніх підприємств залишалися позаду технологічної інтеграції, яка стрімко розвивалася в бізнесі та суспільстві, у той час як сучасні цифрові технології здатні підтримувати бізнес-операції на якісно іншому рівні.

Зважаючи на те, що фінансову безпеку господарюючих суб'єктів визначає своєчасна можливість доступу до матеріальних і фінансових ресурсів, ефективна організація структури виробництва і управління бізнесом, рівень людського капіталу, раннє виявлення та усунення бізнес-ризиків – необхідно підтримувати постійну увагу до забезпечення доступу до матеріалів, інвестицій та навичок. Але для малих і середніх підприємств доступ до фінансів є однією з ключових перешкод для розвитку бізнесу, особливо в країнах, що розвиваються, і на ринках, що розвиваються. У зв'язку з цим близько 50% світових МСП не мають доступу до кредитів. В країнах, що розвиваються, ця цифра може досягати 70%.

Виходячи з цього велике значення у підтримці подальшого розвитку МСП має державна підтримка. Державною програмою стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 на 2020-2022 рр. передбачається надання підтримки малому та середньому бізнесу України. По-перше, передбачається розв'язати проблеми з ліквідністю малого та середнього бізнесу шляхом впровадження заходів, спрямованих на збереження робочих місць, спрощення доступу до фінансів та зменшення витрат бізнесу. Також з метою поліпшення доступу до фінансів передбачається створення та забезпечення ефективної діяльності Фонду фондів. По-друге, буде розширено доступ до ринків шляхом залучення малого та середнього бізнесу до здійснення заходів із соціально-економічного розвитку окремих територій. По-третє, буде проведено оптимізацію регулювання та полегшення адміністративних процедур для малого та середнього бізнесу, що супроводжуватиметься створенням ефективної інфраструктури підтримки підприємництва.